

„Szeretem, ha van céloom”

Beszélgetés Tóth Majával

2021 júniusában a Margó Irodalmi Fesztiválon a KÖNYVnyERŐ bemutatója után megállt előttem egy vékony, szőke, szemüveges kislány, és kedves határozottsággal megköszönte, hogy kedveltem a rendhagyó olvasónaplóról írt bejegyzését, és követem az oldalát. Azóta olvasom rendszeresen a könyvajánlóit, és kísérem figyelemmel, hogyan dolgozik felnőtteket meghazudtoló tudatossággal, hogy ötletei, álmai valóra váljanak. Az első komoly, általa vezetett könyvbemutató beszélgetéssel a NIOK közönsége előtt debütált. A NIOK-napokra többórás programmal készült gyerekek számára. Könyvklubjában havi rendszerességgel lát vendégül írókat, illusztrátorokat, szerkesztőket, színészeket. Könyvkiadókkal működik együtt, szervez, tárgyal, és még csak tizennégy éves! Tóth Majával olvasásról, könyvekről, változásokról és tervekről beszélgettem.

Szöveg: Kemény Kata

Az elmúlt három-négy évben több száz könyvet ajánlottál Maja könyvajánlói oldaladon elsősorban a saját korosztályodnak, de egészen kicsik vagy nálad néhány évvel idősebbek is találhatnak izgalmas olvasmányokat, ha a blogodon szemezgetnek. Mikor kezdődött nálad az olvasás szeretete?

Már óvodáskoromban nagyon érdekelték a betűk és a számok. Sokat nyaggattam anyát, hogy tanítson meg írni, olvasni és számolni is. Azt mondta, nem, mert akkor unatkoznék az iskolában, így végül ott tanultam meg mindhármat. Az olvasást rendkívül izgalmasnak találtam, egy teljesen új világ tárult elém. Az első igazi olvasmányélményem a *Varázslatos állatbirodalom*-sorozathoz kapcsolódik. Ez volt az első könyv, amit saját akaratból választottam ki, és egyszerűen beszippantott a történet. Vékony könyv, nagyobb betűkkel, így könnyű volt olvasni. Azóta is szívesen gondolok rá. Tizenhat kötete sorakozik a polcomon. Nagy hatással volt rám *A Pál utcai fiúk*, és a *Percy Jackson*-könyveket is nagyon szerettem.

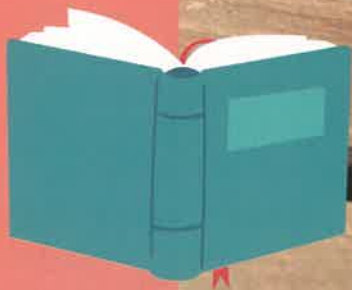
Honnan jött az ötlet, hogy könyvajánlókat írj?

Tízéves lehettem, amikor édesanyám barátnője, Ecsédi Orsolya író megkért, hogy az első megjelenő könyvéről írjak egy-két mondatot, ami, ha úgy sikerül, rákerül a borítóra is. Annyira megtetszett ez a feladat, hogy szerettem volna tovább folytatni. Lényegében így kezdődött.

Amikor kiraktuk az első ajánlót, nem voltak nagy elvárásaink. Arra számítottunk, hogy lesz ötven körüli követő, és jó kis felfedezés lesz számomra a blogolás. Ha jól sikerül, akkor folytatom, ha nem, az sem tragédia, egyszerűen befejezem. Egyre több ajánlót tettünk ki, és egyre többen figyeltek fel rám, a követőim száma nőtt, aminek nagyon örültem. Az elején azonban egyáltalán nem számítottunk ilyen eredményre vagy – talán mondhatom – sikerre.

Hogyan választasz könyveket, mi alapján döntöd el, miről érdemes ajánlót írni?

Általában a hátlapon lévő szöveg alapján választom ki az olvasmányaimat, illetve sokszor meghallgatom mások, például az osztálytársaim véleményét, és tőlük is megpróbálok ötleteket gyűjtögetni. Sokan

a borító alapján választanak könyvet, ez már velem is előfordult, de lényegesen kevesebbszer.

Milyen szempontok szerint építed fel az ajánlókát, mit akarsz közölni egy könyvről?

Először a történet elejét próbálom megfogalmazni rövid, kerek, egyszerű mondatokban, majd arról írok, a könyv milyen élményt hagyott bennem, mi az üzenete. Szoktam kicsit mesélni a borítóról és a grafikáról is. A bevezetőben általában megemlítem, hogy az íróval, grafikussal milyen a kapcsolat. Mindig az adott könyvtől függ, hogy mi kerül a középpontba. Ha esetleg nem tetszik az a könyv, aminek az ismertetésére felkértek, vagy a kishúgom korosztályának szól, akkor mindig megpróbálom más szemszögéből nézni a történetet, mert lehet, hogy valaki pont az én ajánlóm alapján olvassa el a könyvet, és szereti meg az olvasást. Rendszerint megkísérlem a legjobb részét megvilágítani mindegyik kötetnek.

*A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
Az irodalom életre kel(l) című
rendezvényének egy programjára
kérték fel Maját. Teljesen szabad
kezet kapott, ő dönthette el, kit hív
meg vendégnek, és hogyan tölti
ki a rendelkezésére álló egy órát.
Szülőként talán ekkor voltam rá
a legbüszkébb, hiszen a szakmai
visszajelzés azt igazolta, hogy valamit
jól csinál.*

Szabó Réka, Maja édesanyja

Soha nem írsz negatív kritikát?

Nem, mert mindenkinek más típusú vagy megfogalmazású könyvek tetszenek. Ha nekem nem tetszik valami, az nem jelenti azt, hogy rossz a könyv. Szerintem rossz könyv nincsen, csak éppen nem jó időben olvassa az ember, vagy nincs meg hozzá a hangulata. Lehet, ha máskor próbálkozik vele, élete könyve lesz.

Több kiadóval is együtt dolgozol.

A Móra Könyvkiadóval a legszorosabb a kapcsolat, az általuk szervezett könyvkritikusképzésen is részt veszek. Itt megtanítanak minket arra, hogyan

gondolkozzunk úgy, mint egy kritikus, hogyan építünk fel egy bírálatot. Konkrét könyveket dolgozunk fel, mindenki ír egy saját kritikát, ezeket felolvassuk, megnézzük, hogy melyek az esetleges hibák, hogyan lehetne még jobban fejleszteni a szöveget. Egymást is értékeljük. Sokat tanulunk ezekből a beszélgetésekből. Nagyon jó program, igazán élvezem ezeket a képzéseket.

Tavaly könyvklubot indítottál, amelynek az Angyalföldi Gyermek- és Ifjúsági Ház ad helyet. Ez alapos tervezéssel, előkészítéssel jár, nagyobb kihívás, mint könyvajánlókát írni. Nem ijedtél meg a feladattól?

Mindig is nagyon szerettem, ha van egy célom, amiért dolgozni lehet. Az ajánlók írása közben a szívemhez nőtt az olvasás népszerűsítése, a személyiségem egy kis darabkájává vált, és nagyon szerettem volna előben is átadni az olvasás élményét és varázsát gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt. Sokáig gondoltunk, hogy ezt hogyan lehetne kivitelezni, ekkor jutott eszünkbe a könyvklub, megkerestük hozzá a megfelelő helyszínt, volt több kisebb-nagyobb megbeszélés, tárgyalás, és szépen lassan kialakult minden. Az első évadban azokat a szerzőket vagy a kedvenc könyveimhez valamilyen módon kapcsolódó híres embereket hívtam meg, akiket nagyon szerettem. A második évadban a könyvkiadás folyamatát próbálom bemutatni, tehát most tematikusan építettük fel a programot. Aztán majd meglátjuk, hogyan lesz a harmadik évadban.

Milyenek a tapasztalataid?

Egy-egy könyvklubon átlagosan harminc-negyven fő vesz részt. Van néhány törzsvendég, és nemcsak Budapestről érkeznek érdeklődők, hanem Magyarország más területeiről is, egészen messziről. Sok gyerek jön a szüleivel, de vannak felnőttek is, akiknek az adott téma tetszik meg. Nagyon örülök, hogy ennyien hisznek bennem, és támogatnak. A legvarázslatosabb része a könyvklubjaimnak a kapcsolatteremtés. Nagyon sok barátság szövődött köztem és a résztvevők között. A meghívott vendégeimtől is mindig pozitív visszajelzést kapok. Ők is fontosnak tartják az olvasásnépszerűsítést, ezért szívesen jönnek. Nagyon hálás vagyok nekik, mert nélkülük ez a könyvklub nem jöhetett volna létre.

Hogyan készülsz egy-egy beszélgetésre?

A beszélgetések előtt megpróbálok utánaézni az adott személynek, akit meghívtam. Mindig utánajárok, mivel is foglalkozik, mi a hobbija, mit kedvel. Ezekre építem a beszélgetést. Megírom a kérdéseimet, utána folyamatosan olvasgatom, ismétlgetem őket. Ha a könyvklubról van szó, bevezetőt és lezárót is írok, hiszen ott sokat kell beszélni egyhuzamban. Sokszor hallgatók interjúkat, próbálok fejleszteni magamat. Például Szabados Ágit nagyon sokat hallgatom, megnézem, ő hogyan kezeli a váratlan helyzeteket, hiszen a könyvklubban is érhetnek meglepetések, váratlan dolgok.

Ennyi munkához szükség van támogatásra. Ki támogat, ki segít elérni a céljaidat?

Mindenki segítőkész, a családom és főleg anya. Ő kezdetektől fogva mellettem áll. Vele beszélem meg a terveimet, az ő tanácsát kérem a fontos kérdésekben, és vele állítottuk fel nagyon tudatosan már a legelején a szabályokat: az ajánlók írása, az olvasás szeretete, az ötleteim megvalósítása nem mehet a tanulás rovására. Támogatnak a tanáraink és az osztálytársaim is, meg az összes író, összes kiadó, akikkel kapcsolatban állok.

Van példaképed?

Szabados Ági nagy-nagy példaképem, és természetesen a szüleim is. A jelenlegi edzőmre, Szabó Tiborra is felnézek. Egyébként nagyon sok példaképem van, mindenki más-más dolgot ért el, amit én nagyon különlegesnek tartok.

Mik a terveid a jövőben?

Az elsődleges célom az, hogy jó középiskolába kerüljek. Az ajánlókat és a könyvklubot mindenképpen szeretném folytatni. Van több tervem is, ami egyelőre titok, de már zajlanak az egyeztetések ezekkel kapcsolatban. Rengeteg ötletem van még, amelyet előbb-utóbb szeretnék megvalósítani.

Maja könyvajánlója

Mindig is szerettem belekóstolni más kultúrák érdekességeibe, így két könyvet mutatok be a skandináv irodalomból, amelyek kicsiknek, nagyoknak és a szüleiknek is meleg szívvel ajánlok.

Szeretem a verseket, a szívem csücskei a skandináv gyerekversek, mert a létező legegyszerűbb módon fejezik ki azokat a mély érzéseket, amelyek a gyerekek lelkét meghatározzák. Patat Bence fordításában jelent meg a *Szólj, ha kell egy barát* című kötet, amelyben svéd, norvég, dán és izlandi kortárs gyerekversek találhatók. A verseket imádtam, Schall Eszter illusztrációi pedig tökéletesen fejezik ki a versek és a mondanivaló hangulatát.

Patat Bencével a legutóbbi NIOK-napon személyesen is találkozhattam. Nagyon jó volt beszélgetni vele, megmutatta, hogy nemcsak fordítani tud, de humorérzéke is van! A rendezvény végén kaptam tőle egy mesekönyvet, amelyet szintén ő fordított. A mesék hozzák azt a nemes egyszerűséget, amit a skandináv versek világában is tapasztalunk, ugyanakkor olyan mély gondolatokat ébresztenek bennünk, amelyek befészkelik magukat a lelkünkbe, és tanítanak kicsiket és nagyokat egyaránt. A Kaisa Happonen által írt, gyönyörűen illusztrált *Mur és az esti erdő meséit* is a szívembe zártam!

„Ha valaki folyton csak a saját ágán ül, bizonyára nem láthatja az egész fát.”